

Univerzita třetího věku

Ostravská univerzita

Filozofická fakulta

Filozofická fakulta Ostravské univerzity realizuje v akademickém roce 2018/2019 studium Univerzity třetího věku v následujících oborech:

- *Milovníci umění – sběratelé – mecenáši*
- *Evropské královské rody*
- *Společnost v českých zemích v proměnách času*
- *Vybrané kapitoly z dějin a kultury španělsky a francouzsky mluvících zemí*

Milovníci umění – sběratelé – mecenáši

Podpora umění a zájem o kulturní disciplíny se od počátku novověku stávaly povinnou součástí habitu aristokracie a intelektuálních elit. Budování obrazáren, knihoven či kabinetů kuriozit vypovídalo nejen o jejich finančních možnostech a společenském postavení, ale i o jejich vkusu, uměleckém názoru a kulturním rozhledu. Umělecké sbírky fungovaly jako forma reprezentace, jindy byly očím veřejnosti ukryty a sloužily pouze k osobní potěše jejich majitele. Nejednou při jejich budování vstoupily do popředí pohnutky patriotické či přímo vlastenecké.

Připravovaný cyklus přednášek bude věnován vybraným kapitolám z dějin sběratelství a uměleckého mecenátu v českých zemích se zvláštním zřetelem na region, a to od středověku do současnosti. Objasní genezi sběratelství v kruzích panovnického dvora, církevní hierarchie a vysoké aristokracie a popíše proces demokratizace sběratelství v průběhu 19. století, kdy tento fenomén zasáhl nejen nově nobilitovanou šlechtu či bohaté podnikatele, ale i intelektuální elity. Rovněž bude poukázáno na roli, kterou soukromí sběratelé sehráli při vzniku a budování veřejných muzejních institucí. Připomenuta bude salónní kultura jako důležitý projev komunikace a forma setkávání kulturních elit. Stranou nezůstanou ani stavební aktivity, jež je nutno vnímat nejen jako naplnění utilitární funkce, ale především jako projev zájmu o architekturu a její podporu.

V jednotlivých přednáškách budou připomenuty sběratelské aktivity na panovnickém dvoře (zvláště Karla IV. či Rudolfa II.), role olomouckých biskupů a arcibiskupů jakožto výrazných podporovatelů umění napříč staletími, některých církevních řádů (Řád německých rytířů) a především moravské a slezské aristokracie (Liechtensteinové, Chorinští, Stolbergové, Lichnovští, Rothschildové, Larischové, Wilczekové ad.) či společenských elit (ředitelé vítkovických železáren, Marie Stona).

Evropské královské rody III

Přednáškový cyklus Evropské královské rody III volně navazuje na předešlé dva cykly, současně je však možno jej chápat jako cyklus nový. Předmětem přednášek budou i tentokrát (vedle soustavného doplňování novinek a zajímavostí ze zemí již probraných) dějiny evropských královských rodů 19. a 20. století zasazené do kontextu doby.

Pozornost bude věnovaná především zemím Balkánského poloostrova (Albánie, Rumunsko, Řecko a Jugoslávie), které budou doplněné o poslední z dosud neprobraných zemí, kterou je Portugalsko. V případě časového prostoru se vydáme také mimo Evropu (Japonsko, Thajsko, Írán, Egypt ad.). Na přednáškách bude komplexně nazíráno na historii jednotlivých rodů, která bude doplněna o individuální příběhy vládců a jejich rodinných příslušníků. Na závěr každého roku obdrží návštěvníci studijní oporu se základními informacemi a výběrem literatury.

Společnost v českých zemích v proměnách času

Cyklus přednášek bude zaměřen na prezentaci aktuálních témat a poznatků vztahujících se k historii společnosti českých zemí v širším evropském kontextu. Posluchači se postupně seznámí s následujícími tematickými okruhy:

1. Obyvatelstvo českých zemí jako základ historického vyprávění – blok bude zaměřen na nástin populační vývoj na teritoriu českých zemí od pravěku a po současnost na pozadí ekonomického, sociálního a kulturního vývoje. (dr. Lipovski)

2. Šlechta, stavovská společnost a sociální mobilita v (raně) novověkých českých zemích – blok bude zaměřen na problematiku šlechty a šlechtické společnosti v (raně) novověkých českých zemích v kontextu stavovské společenské struktury. V rámci bloku bude věnována pozornost také vybraných pomocně vědních disciplín (heraldika, genealogie, sfragistika). (doc. Brňovják)

3. Žena a kněz mezi ideálem a pastorační praxí středověkého kazatelství – blok se zaměří na příběhy žen, které se ztotožňovaly s šířícím se křesťanstvím a ve vzájemné spolupráci s knězem či zpovědníkem se podílely na kulturních proměnách středověké Evropy. Cyklus se zaměří na myšlenkové kořeny středověké ženské identity v kulturních vazbách, které vyrůstají z judaistického, antického i germánského odkazu a středověkem jsou přetavovány a různě interpretovány v ideálech, morálce, ale i v každodenních vztazích.

4. Slezsko v dějinách českého státu - základ bloku bude spočívat v uvedení do problematiky dějin Slezska v rámci českého státu od středověku po současnost, jež bude zařazena do celoevropského kontextu. Zvýšená pozornost bude věnována dějinám té oblasti Slezska, která v současnosti tvoří součást České republiky, především tedy historických knížectví Krnovského, Opavského a Těšínského.

Vybrané kapitoly z dějin a kultury španělsky a francouzsky mluvících zemí

Oddělení španělštiny katedry romanistiky FF OU nabízí v akademickém roce 2018/2019 dvousemestrální kurz, během něhož proniknete do tajů španělské a latinskoamerické historie. Jednotlivá důležitá historická období budou probírána na pozadí uměleckých směrů a významných památek, kterými Španělsko a Latinská Amerika obohatily celý svět. V rámci přednášek se přenesete také do současnosti, v níž hrají doposud důležitou roli zvyky a tradice, se kterými Vás také seznámíme.

V akademickém roce 2019/2020 proběhne dvousemestrální kurz, během něhož blíže poznáte Francii a francouzsky mluvící země a oblasti, jejich nejzajímavější regiony, každodenní život, historii a kulturu. Jednotlivá historická období budou probírána na pozadí uměleckých směrů, z nichž mnohé ve Francii vznikly, seznámíte se s nejvýznamnějšími památkami, s těmi, které běžný turista nepozná, a s hlavními osobnostmi francouzské hudby, filmu nebo literatury. Nahlédnete také do otázek, kterými se dnešní Francouzi nejvíce zabývají. Co jim dělá radost? Čeho se naopak obávají? Přijďte a zjistěte to.